Paul Arstier

OFFICIA PROPRIA SANCTORUM PATRONORUM REGNI POLONIÆ.

PARS ÆSTIVA.

DIE IV. MAJI.
In Festo S. Floriani militis & martyris, Regnique Poloniæ Patroni. Duplex.

Omnia de Communi unius Martyris, præter sequentia.

Hymnus.

GRatulétur Ecclésia,
Nova laudum præcónia,
Dei canens cum grátia,
Pro Floriáni glória.

Hic apud urbem Théciam,
Linquens domum, famíliam,
Laureácum accélerat,
Qua Sanctos pati nóverat.

Mox à commilitónibus
Tentus, verbis, verbéribus,
Jam mulcétur, jam frángitur,
Nec à fide refléctitur.

Hinc uncis fractis scápulis,
Vir insons sine máculis,
Dum jactátur in flúmine,
Tortor privátur lúmine.

In petra corpus nóbile
Cura servátur áquilæ;
Quod ut mandet terræ, piam
Martyr monet Valériam.

Dum ad humándum dúcitur,
Juméntum siti prémitur;
Mirè tamen reficitur,
Fons novus quia fúnditur.

Deo Patri sit glória,
Ejusque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Et nunc, & in perpétuum.
Amen.

℣. Glória & honóre coronásti eum Dómine. ℟. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

Ad Magnificat, Antiphona. O florem Eden purpúreum beatíssimum Floriánum, qui sæculi milítiam, in vitæ commútans innocéntiam, ad martyrii agónem per fidei próperans confessiónem, pro Christo lætus occúbuit, regnúmque supérnum obtínuit.

Oratio.

DEus, qui nos beáti Floriáni Mártyris tui solemnitáte lætíficas: concéde propítius; ut, cujus gloriósum triúmphum venerámur in terris, societátis ejus lætítiam adipísci mereámur in cœlis. Per Dóminum nostrum.

Ad Matutinum, omnia de Communi unius Martyris. Hymnus. Gratulétur Ecclésia. *ut suprà in Vesperis.*

Lectiones primi Noct. erunt,

Fratres, debitóres. *de Communi plurimorum Mart.*

In secundo Nocturno.

Ex Martyrologio & Annal. Polon. *Lectio v.*

FLorianus Martyr passus est Diocletiáno & Maximiáno Imperatóribus, persecutióne décima, eáque última. Cùm Thécla audivisset, quadragínta mílites, qui sub ejus signis aliquándo stipéndia merébant, Laureácum Nórici martyrii causa ablegátos, ac ibi váriis torméntis consúmptos esse, festínè ad illud óppidum se cóntulit: turpe putans veteránum in tam pulchra victória à tyrónibus vinci.

℟. Honéstum fecit.

Lectio vi.

COmprehénsus sístitur Aquilino præfécto. Qui cùm in confessióne Jesu Christi constánter perseveráret; fústibus Præfécti jussu, semel atque íterùm cæditur in scápulis, deínde ferro acúto gráviter verberátur. Ad extrémum, saxo ad collum appénso in flúvium Anásum déjici jubétur. Gaudens ibat à conspéctu Júdicis Floriánus. Ad pontem ubi venit ímpetrat oratiónis tempus. In qua cùm tota hora commorarétur; audácior quidam accúrrit, ac Mártyrem in flúvium dejécit, in quem conféstim cécidit calígo & ténebræ.

℟. Desidérium ánimæ.

Lectio vii.

SEd ecce Dei servis sérviunt ómnia: depórtat flúvius Sancti corpus, & ad saxum expónit. Míttitur à Deo inusitátæ magnitúdinis áquila, quæ corpus Sancti ab omni protéxit injúria. Appáret demum in somnis piæ cuidam mulieri Valériæ, ac ut corpus suum condat, ádmonet. Romam pósteà transfértur, ac cum princípibus Diáconis Stéphano & Lauréntio collocátur, magno urbis solátio & præsídio. Nam in ejus advéntu, omnis barbarórum furor, qui tum urbem, ac univérsam Itáliam vexábat, resédit, paxque optáta restitúta est.

℟. Stola jucunditátis.

Lectio viii.

TAndem anno Dómini millésimo centésimo octogésimo tértio, Casimírus bello & pace clarus Polóniæ princeps, unà cum Gedeóne Epíscopo Cracoviénsi, ad Lúcium tértium summum Pontíficem mittunt, precántes, ut illis alicújus è sanctis Martyribus ossa impertiátur, qui genti, & urbi contra Prussos, Tártaros; aliásque bárbaras gentes pro muro & vallo esset. Mittúntur ergo per Ægídium Epíscopum Mutinénsem sacra ossa. Gens tota cum Rege suo ad septem milliária tanto hóspiti óbviàm effúsa prodit. Depónitur honorificè Martyr in templo à Casimíro extrúcto: pars córporis in primárium templum defértur, ac in marmóreo altári inclúditur. Et sicut Jerosólyma Stéphano, Roma Lauréntio; ita

ita suo gaudet Polónia Floriáno.

℟. Posuísti Dómine.

In tertio Nocturno.

Léctio sancti Euangélii secúndùm Joánnem.

Lectio ix. *Cap.* 15.

IN illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Ego sum vitis vera: & Pater meus agrícola est. Et réliqua.

Homilía S. Cyrílli Epíscopi Alexandríni.

In Joannem lib. 10. *cap.* 13.

UT quantum opórteat inhærére sibi, & ab eo pendére, & quantum nobis hoc prodest, osténderet; vitem seípsum exémpli ratióne, & pálmites affixos in eo credéntes appellávit, qui participatióne spíritus, per quem Salvatóri conjúngimur, natúræ suæ communicámus. Qui enim Dómino, ut agit Paulus adhæret, unus est spíritus cum eo.

℟. Coróna áurea.

Lectio x.

QUemádmodum ígitur voce prophética basis & fundaméntum appellátur (in ipso enim ædificámur vivi lápides, spiritaléśque facti, ad habitáculum Dei in spíritu, & sacerdótium sanctum: nec ædificári nisi per Christum póssumus) sic vitis appellátur, ut mater & nutrix pálmitum.

℟. Hic est verè Martyr.

Lectio xi.

REgeneráti enim ex Christo, & per ipsum in spíritu sumus, ad referéndum fructum vitæ, non illíus priscæ: sed hujus novæ, quæ est per fidem, & charitátem erga ipsum.

℟. Quàm venerándus dum se se commilitónem Christi fatétur súpplicem: * Et mox ad sævum dúcitur júdicem.

℣. Sed nec blandiméntis separári à recta fide quivit, nec torméntis. Et mox.

Lectio xii.

COnservámur autem in hoc statu, & ad hoc, ut ita díxerim, inférti quodámmodo ipsi sumus, id est, firmiter retinéntes trádita nobis ab ipso mandáta, studentésque hujus nobilitátis bonum serváre. Quod fit, si Spíritum sanctum, per quem in nobis Deus hábitat, non offendámus.

℟. Ad pontem Anasi flúminis jussu perdúcitur Aquilíni Præsidis: Unde facta oratióne præcipitátur, sed ab unda super lápidem reclinátur. * Ubi ab áquila corpus ejus expánsis alis servátur.

℣. Cùm cecíderit justus, non collidétur: quia Dóminus suppónit manum suam. Ubi ab áquila. Glória Patri. Ubi ab.

Sequéntia S. Euangélii secúndùm Joánnem.

Cap. 15. a

IN illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Ego sum vitis vera, & Pater meus agrícola est. Omnem pálmitem in me non feréntem fructum, tollet eum: & omnem, qui fert fructum, purgábit eum, ut fructum plus ásferat. Jam

vos mundi estis propter sermónem, quem locútus sum vobis. Manéte in me, & ego in vobis. Sicut palmes non potest ferre fructum à semetípso, nisi mánserit in vite: sic nec vos, nisi in me manséritis. Ego sum vitis, vos pálmites: qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potéstis fácere. Si quis in me non mánserit: mittétur foras sicut palmes, & aréscet, & cólligent eum, & in ignem mittent, & ardet. Si manséritis in me, & verba mea in vobis mánserint, quodcúmque voluéritis, petétis, & fiet vobis. *Oratio.* Deus, qui nos beáti Floriáni. *ut sup.*

Ad Laudes, & per Horas, omnia ut in eodem Communi.

Hymnus.

SÆpè Martyr verberátus,
Uncis carnem lacerátus
Deum, dicens, colo Trinum,
Confutávit Aquilínum.
Idem facis Aquilíne,
Quod preméntes florem spinæ:
Pungis, premis sanctum florem,
Reddit pressus flosodórem.
Nunc ò Martyr Dei chare,
Fac nos hostes debelláre,
Impugnántes fidem Christi,
Quam tenendo, non cessísti.
Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Et nunc, & in perpétuum. Amen.

℣. Justus ut palma florébit. ℟. Sicut cedrus Líbani multiplicábitur.

Ad Benedictus, Antiphona. Dum ætérnæ diéi auróra illúxerit, dum tuba novíssima insonúerit, præclàre Martyr Floriáne, nos dignéris adjuváre: ut grátia solis justítiæ, Sanctórum perfruámur splendóre.

Oratio ut suprà.

In secundis Vesp. Antiph. Psalmi, Capit. & ℟. br. de Communi unius Martyr.

Hymnus verò, ut suprà in i. Vesp. ℣. Justus ut palma. *Ad Magnificat, Antiphona.* O florem Eden. *ut suprà in i. Vesp. & Oratio ibidem.*

DIE VIII. MAJI.

In Festo S. Stanislai Episcopi & Martyr. Regnique Poloniæ Patroni. Duplex.

Extra Poloniam verò, septima die Maji, ubi Sancti Michaelis Archangeli Apparitio die 8. Maji celebratur.

Omnia de Communi unius Martyr. præter sequentia.

Capitulum. *Hebr. 5.*

OMnis Póntifex ex homínibus assúmptus, pro homínibus constitúitur in iis quæ sunt ad Deum, ut ófferat dona & sacrifícia pro peccátis.

℟. *breve.* Posuísti Dómine, * Super caput ejus. Posuísti. ℣. Corónam de lápide pretióso. Super. Glória. Posuísti.

Hymnus.

GAude Mater Polónia
Prole fecúnda nóbili:
Summi regis magnália
Laude frequénta vígili.
Cujus benígna grátia,
Stanisláì Pontíficis
Passiónis insígnia
Signis fulgent miríficis.
Hic certans pro justítia,
Re-

Regis non cedit fúriæ:
Stat pro plebis injúria
Christi miles in ácie.
Tyránni truculéntiam
Qui dum constánter árguit,
Martyrii victóriam
Membrátim cæsus méruit.
Novum pandit miráculum
Splendor in sancto cœlicus:
Redíntegrat corpúsculum
Sparsum cœléstis médicus.
Sic Stanisláus Póntifex
Transit ad cœli cúriam,
Ut apud Deum ópifex
Nobis implóret véniam.
Poscéntes ejus mérita
Salútis dona réferunt:
Morte prævénti súbita
Ad vitæ portum rédeunt.
Cujus ad tactum ánnuli,
Morbi fugántur túrgidi;
Ad locum sancti túmuli
Multi curántur lánguidi.
Surdis audítus rédditur,
Claudis gressus officium:
Multórum lingua sólvitur,
Et fugátur dæmónium.
Ergo felix Cracóvia,
Sacro dotáta córpore,
Deum qui fecit ómnia
Bénedic omni témpore.
Sit Trinitáti glória,
Laus, honor, jubilátio:
De Mártyris victória
Sit nobis exultátio.
Amen.

℣. Glória & honóre coronásti eum Dómine.
℟. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

Ad Magnificat, Antiphona.

O Beáte Stanisláe, Præsul plebis Cracóviæ, cujus signa victóriæ latè patent Polóniæ: nam dono Christi grátiæ, pestes curántur váriæ. Tua, Martyr egrégie festa coléntes hódie, Regi comménda glóriæ.

Oratio.

Deus, pro cujus honóre gloriósus Póntifex Stanisláus gládiis impiórum occúbuit: præsta, quæsumus, ut omnes, qui ejus implórant auxílium, petitiónis suæ salutárem consequántur effléctum. Per Dóminum.

Ad Matutinum, Hymnus.

Gaude Mater &c. *ut suprà.*

In primo Nocturno.

Ex Epístola B. Pauli Apóstoli ad Hebræos.

Lectio i. *Cap. 5.*

Omnis Póntifex ex homínibus assúmptus, pro homínibus constitúitur in iis quæ sunt ad Deum, ut ófferat dona & sacrifícia pro peccátis: qui condolére possit iis, qui ignórant & errant: quóniam & ipse circúmdatus est infirmitáte: & proptéreà debet, quemádmodum pro pópulo, ita étiam & pro semetípso offérre pro peccátis.
℟. Iste Sanctus.

Lectio ii.

Nec quisquam sumit sibi honórem; sed qui vocátur à Deo, tanquam Aaron. Sic & Christus non semetípsum clarificávit, ut Póntifex fieret: sed qui locútus est ad eum: Fílius meus es tu, ego hódie génui te. Quemádmodum & in álio loco dicit: Tu es sacérdos in ætérnum, secúndùm órdinem Melchísedech. ℟. Justus germinábit.

Lectio iii.

Qui in diébus carnis suæ, preces supplica-

tionésque ad eum, qui possit illum salvum fácere à morte, cum clamóre válido & lácrymis ófferens, exaudítus est pro sua reveréntia. Et quidem cùm esset Fílius Dei, dídicit ex iis, quæ passus est, obediéntiam, & consummátus, factus est ómnibus obtemperántibus sibi, causa salútis ætérnæ, appellátus à Deo Póntifex, juxta órdinem Melchísedech.

℟. Iste cognovit justítiam.

Lectio iv.

DE quo nobis grandis sermo, & interpretábilis ad dicéndum: quóniam imbecílles factis estis ad audiéndum. Etenim cùm deberétis magístri esse propter tempus; rursum indigétis, ut vos doceámini quæ sint eleménta exórdii sermónum Dei: & facti estis quibus lacte opus sit, non sólido cibo. Omnis enim, qui lactis est párticeps, expers est sermónis justítiæ: párvulus enim est. Perfectórum autem est sólidus cibus: eórum qui pro consuetúdine exercitátos habent sensus ad discretiónem boni & mali. ℟. Pósuit corónam.

Lectiones ii. Nocturni, ut in Breviario sub die 7. Maji.

In tertio Nocturno.

Léctio sancti Euangélii secúndùm Joánnem.

Lectio ix. *Cap.10.*

IN illo témpore: Dixit Jesus Pharisæis: Ego sum pastor bonus. Bonus pastor ánimam suam dat pro óvibus suis. Et réliqua.

Homilía sancti Augustíni Epíscopi.

De verbis Domini, sermone 50.

AUdívimus Dóminum Jesum commendántem nobis boni pastóris offícium: in qua commendatióne admónuit nos útique; ut intélligi datur, bonos esse pastóres. Et tamen ne intelligerétur pervérso modo multitúdo pastórum, Ego sum, inquit, pastor bonus; & unde sit pastor bonus, consequénter osténdit, pastor inquit, bonus, ánimam suam pro óvibus ponit. Pastor ergo bonus Christus. Quid Petrus! nónne bonus pastor! nónne & ipse ánimam pro óvibus pósuit? Quid Paulus? quid cæteri Apóstoli? Quid eórum témpora consequéntes beáti Epíscopi Mártyres? quid étiam iste Sanctus Stanisláus, nónne omnes pastóres boni, non mercenárii, de quibus dícitur: Amen dico vobis percepérunt mercédem suam: Omnes ergo illi pastóres boni, non solùm quia sánguinem fudérunt? sed quia pro óvibus fudérunt. Non enim fudérunt elatióne, sed charitáte.

℟. Coróna áurea.

Lectio x.

NAm & apud hæréticos, qui propter iniquitátes, & erróres suos, áliquid molestiárum perpéssi fuérunt, nómine martyrii se jactant; ut hoc pállio dealbáti, facíliùs furéntur, quia lupi sunt. Si

autem

autem vultis scire, in quo número habéndi sunt, pastórem bonum, Paulum Apóstolum audíte, quóniam non omnes, qui córpora sua in passióne étiam ignibus tradunt, æstimándi sunt sánguinem fudísse non pro óvibus, sed pótiùs contra oves. Si distribúero, inquit, ómnia mea paupéribus, & tradídero corpus meum, ut árdeam, charitátem autem non hábeam, nihil mihi prodest. Ecce venítur ad passiónem, ecce venítur & ad sánguinis effusiónem, venítur & ad corpóream incensiónem; & tamen nihil prodest: quia cháritas deest. Adde charitátem, prosunt ómnia: détrahe charitátem, nihil prosunt cætera.

℟. Hic est verè martyr.

Lectio xi.

QUale bonum est cháritas ista, fratres? quid pretiósius? quid firmius? quid utílius? quid secúrius? Multa sunt Dei dona, quæ tamen habent & mali, qui dictúri sunt: Dómine, in nómine tuo prophetávimus: in nómine tuo dæmónia ejécimus: in nómine tuo virtútes multas fécimus. Non respon débit ille, non fecístis: non enim in conspéctu tanti júdicis audébunt mentíri, aut jactáre quæ non fecérunt: sed quia charitátem non habuérunt, respondébit ómnibus illis: non novi vos.

℟. O venerándam Mártyris constántiam! ò prædicándam Stanislái Præsulis fidem, qua in testem veritátis, Boleslái Regis sisténdum tribunálibus, * Petrum revocávit ab ínferis. ℣. Triénnem in túmulo, deficiéntibus à veritáte fíliis hóminum. Petrum.

Lectio xii.

QUómodo autem habet vel exíguam charitátem qui étiam convíctus, non amat unitátem? Hanc Dóminus unitátem commméndans pastóribus bonis! comméndans pastóres bonos, nóluit multos appellàre pastóres. Neque enim ut dixi jam, non erat pastor bonus Petrus, Paulus, Apóstoli cæteri, & posterióres sancti Epíscopi, beátus Stanisláus. Omnes hi pastóres boni; & tamen ille pastóribus bonis non commendávit pastóres bonos, sed Pastórem bonum. Ego sum, inquit, pastor bonus.

℟. Pastor cadit in gregis médio: dormit sponsus in sponsæ grémio: mater plorans gaudet in fílio, *Quia vivit victor sub gládio. ℣. Cleri, plebísque cóncio, in patris natalítio, júbilet cum tripúdio, pro tanto benefic[illegible]o. Quia. Glória Patri. Quia vivit.

Hymnus. Te Deum.

Sequéntia sancti Euangélii secúndùm Joánnem.

Cap. 10. b.

IN illo témpore: Dixit Jesus Pharisæis: Ego sum pastor bonus. Bonus pastor ánimam suam dat pro óvibus suis. Mercenárius

autem, & qui non est pastor, cujus non sunt oves própriæ, videt lupum veniéntem, & dimittit oves, & fugit: & lupus rapit, & dispérgit oves: mercenárius autem fugit, quia mercenárius est, & non pértinet ad eum de óvibus. Ego sum pastor bonus: & cognósco meas, & cognóscunt me meæ. Sicut novit me Pater, & agnósco Patrem: & ánimam meam pono pro óvibus meis. Et álias oves hábeo, quæ non sunt ex hoc ovíli: & illas opórtet me addúcere, & vocem meam áudient, & fiet unum ovíle, & unus pastor.

Oratio. Deus, pro cujus honóre, &c. *ut suprà.*

Ad Laudes, & per Horas. omnia sumuntur ex Communi unius Martyris, præter ea quæ ut sequuntur.

Ad Benedictus, Antiphona. Martyr Dei Stanisláus gloriósus Póntifex, quem occídit Bolesláus truculéntus princeps: pastor bonus & patrónus, adsit nobis ópifex, & virtútum ártifex.

Oratio ut suprà.

Ad Tertiam, Capitulum. Omnis Póntifex.

℣. Glória & honóre.

Ad Sextam, Capitulum.

QUi condolére possit iis, qui ignórant & errant; quóniam & ipse circúmdatus est infirmitáte. Et proptéreà debet quemádmodum pro pópulo, ita étiam & pro semetípso offérre pro peccátis.

℣. Posuísti Dómine.

Ad Nonam, Capitulum.

TAlis enim decébat, ut nobis esset Póntifex, sanctus, ínnocens, impollútus, segregátus à peccatóribus, & excélsior cœlis factus. ℣. Magna est glória.

Ad Vesperas, Antiphonæ. & Psalmi ut in secundis Vesp. de Communi unius Martyr.

Capitulum. Omnis Póntifex. *ut suprà.*

℟. *br.* Posuísti Dómine.

Hymnus. Gaude mater Polónia. *ut suprà.*

℣. Justus ut palma.

Ad Magnificat, Antiphona. Vir ínclyte Stanisláe, vita, signis, passióne, plebem tuam pastor bone, fove benedictióne, gubérna protectióne, salva sancta intercessióne.

DIE XIII. MAJI.

In Diœcesi Gnesnensi,

In festo S. Servatii Confessoris & Pontificis. Duplex.

Oratio.

DEus, qui pópulo tuo sanctum dedísti Servátium prædicatórem, concéde, quæsumus; ut nos tanti Pontíficis intercessióne, & tuæ pietátis defensióne, ab ómnibus ubíque liberémur advérsis, & tranquilla prosperitáte in tua júgiter laude lætémur. Per Dóminum nostrum.

Lectiones primi Nocturni de Script. occurr. si venerit in Dominica; aliàs de Communi Confessoris Pontificis.

In ii. Nocturno. Lectio v.

SAnctus Servátius, Tungrórum Epíscopus, insígnis Cathólicæ fidei conféssor, strenuúsque defénsor

ac

ac propugnátor fuit. Multùm inter Epíscopos Gálliæ laudátur à Sulpítio Sevéro, quòd in concíliis Arímini & Seleucíæ, minis & terrículis Arianórum non césserit, sed contra illos fidei professiónem edíderit. Quin & magnus ille Cathólicæ fidei conféssor Athanásius, præcláram ejus mentiónem facit.

℟. Invéni David. *Lectio vi.*

Pietas quoque ac in gregem Christi cháritas hujus sancti viri fuit exímia. Nam, ut divus Gregórius Turonénsis scribit, vigíliis ac jejúniis vacans, crebro lacrymárum imbre perfúsus, misericórdiam Dómini precabátur, ne unquam Hunnórum gentem incrédulam in Gállias venire permítteret. ℟. Pósui adjutórium. *Lectio vii.*

Atque séntiens per spíritum pro delíctis pópuli hoc sibi non fuísse concéssum, Romam ivit ad Beáti Petri túmulum, ut adjúnctis sibi Apostólicæ virtútis patrocíniis, quæ flagitábat, mererétur facíliùs obtinére. Ibi verò multis diébus sese oratióne inediáque affligens, respónsum accépit, deliberatióne Dómini sancítum esse, Hunnos Gállias debére populári: ipsius autem óculos ea mala non visúros.

℟. Iste est qui ante.

Lectio viii.

Ad suos ergo Tungros, ut jussus erat, redit próperè: rebúsque suis dispósitis, últimum eis valedícit, Trajectesémque urbem moritúrus accédit. Ibi enim módica febre corréptus, ad meliórem vitam tránsiit. Cujus ibídem sepúlchrum, quámdiu sub dio fuit, nix nunquam áttigit, multísque deinceps miráculis Deus illustrávit.

℟. Justum dedúxit.

In tertio Nocturno.

Léctio S. Euangélii secúndùm Joánnem.

Lectio ix. Cap. 15. a

In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Ego sum vitis, vos pálmites: qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potéstis fácere. Et réliqua.

Homilía sancti Augustíni Epíscopi.

Tract. 81. in Joan. sub medium.

Ne quisquam putáret saltem parvum áliquem fructum posse à semetípso pálmitem ferre: cùm dixísset, Hic fert fructum multum: non ait, Quia sine me parum potéstis fácere: sed, Nihil potéstis fácere. Sive ergo parum, sive multum, sine illo fieri non potest, sine quo nihil fieri potest: quia etsi parum attúlerit palmes, eum purgat agrícola, ut plus áfferat: tamen nisi in vite mánserit, & víxerit de radíce, quantúmlibet fructum à semetípso non potest ferre.

℟. Amávit eum.

Lectio x.

Quamvis autem Christus vitis non esset, nisi homo esset: tamen istam grátiam pálmitibus non præbé-

ret, nisi étiam Deus esset. Verùm quia ita sine ista grátia non potest vivi, ut & mors in potestáte sit líberi arbítrii. Si quis in me, inquit, non mánserit, mittétur foras sicut palmes, & aréscet, & cólligent eum, & in ignem mittent, & ardet.

℟. Sint lumbi vestri.

Lectio xi.

Ligna ítaque vitis tantò sunt contemptibilióra si in vite nõ mánserint, quantò gloriosióra si mánserint. Dénique sicut de his étiam per Ezechiélem Prophétam Dóminus dicit, præcísa nullis agricolárum úsibus prosunt, nullis fabrílibus opéribus deputántur. Unum de duóbus pálmiti cóngruit, aut vitis, aut ignis: si in vite non est, in igne erit: ut ergo in igne non sit, in vite sit.

℟. Iste Sanctus digné.

Lectio xii.

SI manséritis in me, inquit, & verba mea in vobis mánserint: quodcúmque voluéritis, petétis, & fiet vobis. Manéndo quippe in Christo, quid velle possunt, nisi quod cónvenit Christo? Quid velle possunt manéndo in Salvatóre, nisi quod non est aliénum à salúte? Aliud quippe vólumus quia sumus in Christo: & aliud vólumus, quia sumus adhuc in hoc sæculo. De mansióne namque hujus sæculi nobis aliquándo subrépit, ut hoc petámus, quod nobis non expedíre nescímus. Sed absit ut fiat nobis, si manémus in Christo, qui non facit quando pétimus, nisi quod expedit nobis.

℟. Elégit te Dóminus.

Sequéntia S. Euangélii secúndùm Joánnem.

Cap. 15. a

IN illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Ego sum vitis, vos pálmites: qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potéstis fácere. Si quis in me non mánserit: mittétur foras, sicut palmes, & aréscet, & cólligent eum, & in ignem mittent, & ardet. Si manséritis in me, & verba mea in vobis mánserint: quodcúmque voluéritis, petétis, & fiet vobis. In hoc clarificátus est Pater meus: ut fructum plúrimum afferátis, & efficiámini mei discípuli. Sicut diléxit me Pater, & ego diléxi vos. Manéte in dilectióne mea. Si præcépta mea servavéritis, manébitis in dilectióne mea, sicut & ego Patris mei præcépta servávi, & máneo in ejus dilectióne. Hæc locútus sum vobis: ut gáudium meum in vobis sit, & gáudium vestrum impleátur.

Oratio ut suprà.

DIE XIII. JULII.

In Festo S. Margaritæ Virginis & Martyr. Duplex.

Omnia de Communi Virginum. Oratio. Indulgéntiam.

Lectiones primi Noct. Confitébor tibi, Dómine Rex.

In secundo Nocturno.

Ex his quæ sunt apud Laur. Surium. *Lectio v.*

BEáta Margarita ex Antiochía Pisídiæ oriúnda,

da, filia fuit Ædésii, qui fuit illis tempóribus vel máximè insignis sacérdos idolórum. Cujus exímia pulchritúdine cùm captus esset Olíbrius Præses Oriéntis, ita ut eam uxórem dúcere habéret in ánimo, deprehénso quòd Christiána esset, & nullo modo ejus in Christum fidei ratiónem posset fléctere, aut emollíre blandítiis, váriis deinde torméntis eam est ággréssus.

℟. Propter veritátem.

Lectio vi.

ITaque Virgo Sancta humi exténsa primò virgis immisericórditer cæsa est: deinde, cùm ira ebulíisset Olíbrius, férreis étiam láminis conclúsa, & clavis affixa, férreis laniáta est fuscínis, ac sic in cárcerem ducta. Ubi ipsa oránte, repentéque magno terræ motu excitáto, diábolum suscépta forma terríbilis dracónis eam circumcursántis signo crucis superávit, ac simul de cœlo à plagis omníno fuit curáta.

℟. Dilexísti.

Lectio vii.

SEquénti die ímpius Præses ad se vocátæ, & in senténtia persisténti jubet, ut nudátæ lampádibus pectus urátur & látera, ac deinde de ligno depósita in magnum lebétem aqua plenum vincta conjiciátur, ac sic suffocétur.

℟. Prudéntes vírgines.

Lectio viii.

UNde cùm nihilóminùs salva evasísset, cum ea, quæ explicári non potest exultatióne, laudans Trinitátem, tandem ab ímpio Olíbrio pronuntiáta in eam cápitis senténtia, pulchrè decertatiónis suæ cursum perégit.

℟. Afferéntur Regi.

In tertio Nocturno, Homilia in Euangelium. Símile est regnum cœlórum thesáuro. *de Communi nec Virg. nec Martyr.*

℟. *ix.* Hæc est virgo sápiens.

℟. *x.* Média nocte.

℟. *xi.* Induit me Dóminus.

℟. *xii.* Símile est.

DIE XV. JULII.

In festo Divisionis Sanctorum Apostolorum. Duplex.

Omnia de Communi Apostolorum, præter ea quæ hìc assignantur.

Ad Vesperas, Antiphona. Hoc est præcéptum. *cum reliquis de Laud. Psalmi de Dominica. Capitul.* Fratres, Jam non estis hóspites.

℟. *breve.* Constítues eos.

Hymnus. Exúltet.

℣. In omnem terram exívit sonus eórum.

℟. Et in fines orbis terræ verba eórum.

Ad Magnificat, Antiphona. Eúntes in mundum univérsum, prædicáte Euangélium omni creatúræ, allelúja: qui credíderit & baptizátus fúerit, salvus erit, allelúja: qui autem non credíderit, condemnábitur, allelúja.

Oratio.

DEus, qui Ecclésiam tuam distribútam per orbem terrárum sanctórum Apostolórum prædicatióne fundásti: concéde propí-

tius; ut, quorum hodiérna die sub una celebritáte recólimus insígnia, eórum in cunctis necessitátibus nostris experiámur suffrágia. Per Dóminum nostrum.

Lectiones primi Nocturni. Sic nos exístimet homo. *de Communi Apostolorum nisi occurrant dicendæ de Dominica præcedenti.*

In secundo Nocturno.

Sermo S. Joánnis Chrysóst. *Serm. 1. de Pentec. tom. 3.*

Lectio v.

QUæ sunt tales stellæ sicut Apóstoli? Stellæ in cœlo: Apóstoli super cœlos. Quæ sursum sunt, inquit Apóstolus, sápite, ubi Christus est in déxtera Patris sedens. Stellæ de igne insensíbili: Apóstoli de igne intelligíbili. Stellæ in nocte lucent, in die obscurántur: Apóstoli in die & in nocte suis rádiis, hoc est virtútibus, effúlgent. Stellæ ordo sole obscurántur. Apóstoli sole justítiæ resplendénte, sua claritáte lucéscunt. Stellæ in resurrectióne cadent sicut fólia? Apóstoli in resurrectióne rapiétur in áera núbibus. Et in illis quidem sidéribus álius Antifer, álius Lúcifer appellátur: in Apóstolis autem nullus Antifer est, omnes Lúcifer: & ideò stellis majóres Apóstoli: Et quicúnque eos luminária vocáverit mundi, non peccábit: non solùm dum essent in córpore, sed étiam magis nunc, quando de hac vita migrárunt.

℟. Vidi conjúnctos.

Lectio vi.

PEragrárunt piscatóres orbem terrárum; & infirmum eum inveniéntes, ad sanitátem reduxérunt: & in ruína pósitum ad stabilitátem revocavérunt, non scuta movéntes, non arcus tendéntes, non sagíttas mitténtes, non pecúnias largiéntes, non eloquéntiæ confidéntes. Et erant nudi quidem sæculo, sed indúti Christum: páuperes, sed dívites; pecúnia indigéntes, sed regnum cœlórum possidéntes. Non habéntes humána solátia, habéntes autem Dóminum suum. Ego enim, inquit, vobíscum sum ómnibus diébus usque ad consummatiónem sæculi. ℟. Beáti estis.

Lectio vii.

PEragrárunt univérsum orbem terrárum oves simul cum lupis. Quis vidit? quis audívit? Dicit, Mittam vos ut oves in médio lupórum. Quis unquam pastor oves mittit in médio lupórum, sed magis si víderit lupos, cóngregat oves. At verò Christus è contrário fecit: oves ad lupos diréxit, & vulnerátæ à béstiis non sunt, sed magis lupi ad óvium mansuetúdinem sunt convérsi. ℟. Isti sunt.

Lectio viii.

UBi sunt nunc, qui áudeant Ecclésiæ contraíre? Quando novélla erat, in nullo pótuit lædi; & nunc quando usque ad cœlum pervénit, exístimas

eam

eam posse superári? Et tunc quidem cùm úndecim essent Apóstoli, nullus eos superáre pótuit, sed pauci hómines totum cepérunt mundum: & nunc quando terra & mare, & orbis terrárum, & inhabitábiles regiónes, & civitátes, & omnes fines terræ pietáte repléti sunt, putas eam te posse lædere? sed non póteris. Christus enim propter eam passus est, portæ ínferi non prævalébunt advérsus eam. Facílius cœlum extèrminári potest, & terra períre, quàm aliquid mali pati Ecclésia.

℟. Constítues eos.

In tertio Nocturno.

Léctio S. Euangélii secúndùm Lucam.

Lectio ix. *Cap. 9.*

IN illo témpore: Convocátis Jesus duódecim Apóstolis, dedit illis virtútem, & potestátem super ómnia dæmónia, & ut languóres curárent. Et réliqua.

Homilía venerábilis Bedæ Presbyteri.

BEnígnus & clemens Dóminus ac Magíster non ínvidet servis atque discípulis virtútes suas. Et sicut ipse curáverat omnem languórem & omnem infirmitátem: Apóstolis quoque suis tríbuit potestátem, ut curent omnem infirmitátem omnémque languórem.

℟. Isti sunt qui vivéntes.

Lectio x.

SEd multa distántia est inter habére & tribúere, donáre & accípere. Iste quodcúnque agit, potestáte Dómini agit: illi si quid fáciunt, imbecillitátem suam & virtútem Dómini confiténtur dicéntes: In nómine Jesu surge & ámbula.

℟. Isti sunt viri sancti.

Lectio xi.

ET misit illos prædicáre regnum Dei, & sanáre infirmos. Fortásse enim nemo créderet homínibus illiterátis, promitténtibus regna cœlórum. Ideò concéssit illis primùm potestátem signórum, & tunc misit prædicáre regnum Dei; ut promissórum magnitúdinem attestarétur étiam magnitúdo factórum; fidémque daret verbis virtus osténsa: & nova fácerent qui nova prædicárent.

℟. Qui sunt isti. *Lectio xii.*

VErùm signa quæ tunc per Apóstolos corporáliter fiébant, quotídie in sancta Ecclésia per sanctos prædicatóres spirituáliter fiunt. Cùm in fide quis infirmus, eórum prædicatióne roborátur ad fidem: cùm mórtuus quis in peccátis, grátia & misericórdia Dei compúnctus, per eórum eruditiónem resuscitátur ad pœniténtiam & confessiónem peccatórum suórum, dignáque emendatióne vitam merébitur sempitérnam.

℟. Ite in orbem univérsum, & prædicáte dicéntes: * Qui credíderit, & baptizátus fúerit, salvus erit.

℣. Eúntes in mundum univérsum prædicáte Euangélium omni creatúræ. Qui. Glória Patri. Qui.

Se-

Sequéntia S. Euangélii secúndùm Lucam.

Cap. 9.

IN illo témpore : Convocátis Jesus duódecim Apóstolis, dedit illis virtútem, & potestátem super ómnia dæmónia, & ut languóres curárent. Et misit illos prædicáre regnum Dei, & sanáre infirmos. Et ait ad illos : Nihil tuléritis in via, neque virgam, neque peram, neque panem, neque pecúniam, neque duas túnicas habeátis. Et in quamcúnque domum intraveritis, ibi manéte, & inde ne exeátis. Et quicúnque non recéperint vos ; exeúntes de civitáte illa, étiam púlverem pedum vestrórum excútite in testimónium supra illos. Egréssi autem circuíbant per castélla evangelizántes & curántes ubíque.

Oratio. Deus, qui Ecclésiam tuam. *ut suprà*.

Ad Benedictus, Antiphona. Convocátis Jesus duódecim Apóstolis, dedit illis virtútem & potestátem super ómnia dæmónia, & ut languóres curárent.

In secundis Vesp. ad Magnificat, Antiphona. Egréssi duódecim Apóstoli, circuíbant per castélla, evangelizántes & prædicántes ubíque.

DIE XVI. JULII.

In festo SS. Andreæ ac Benedicti Martyr. Duplex.

Oratio.

DEus, qui nos concédis Sanctórum Mártyrum tuórum Andréæ & Benedícti natalítia cólere : da nobis in ætérna beatitúdine de eórum societáte gaudére. Per Dóminum nostrum.

Cætera omnia de Communi plurimorum Martyrum, præter Lectiones sequentes.

In secundo Nocturno.

Lectio v.

SAnctus Andréas Suirádus, quem álii Zoerárdum nóminant ex Polóniæ província ortus, Christiána religióne tum primùm in Polónia & Hungária floréntе, vitam monásticam in cœnóbio Zobor dicto, apud Nítriam civitátem, sub Philíppo Abbáte proféssus est. Mira illíus viri abstinéntia, carnísque mortificátio prædicátur : quippè qui præter triduánam frequéntem inédiam. Quadragésimam quoque solis quadragínta núcibus conténtus transigeret : nihilóminùs tamen intérdiu operarétur, noctu verò vix quidquam quiétis cáperet. Sedénti enim juxta spíneam sepem somnus erat, lumbísque caténa occúlta ærea præcinctis.

℟. Sancti tui Dómine.

Lectio vi.

VErúmtamen in tanta cibórum parcitáte, nunquam ab elaboratióne cessávit : sed accépta secúri solitárium sylvæ penetrábat recéssum, ibidémque támdiu in ópere persistébat, quoad nímio labóre fractus, humi laberétur. Accidit autem, ut die quodam sic instar mórtui jacéret, cùmque, dúbio procul, ab omni humáno solátio desti-

destitútus, extrémum spíritum edidísset; tum ecce súbito júvenis exímio præfúlgens candóre, qui eum vehículo impósitum, ad cellam perdúxit, ac prótinus evánuit: tum verò Andréas, ut collèctis víribus cognóvit benígna Dei misericórdia tanto perículo se esse liberátum, exultáre, & grátias ágere cœpit, Benedíctum suum discípulum, ne ante diem óbitus sui rem admirábilem promulgáret, juraménto obstrínxit. ℟. Vérbera carníficum.

Lectio vii.

CUm jam extrémus imminéret vitæ dies, tum Andréas, illis, qui eum circumstábant, præcépit, ne quid vestimentórum, quibus operiebátur, auférrent, usque dum Abbas ipse Philíppus, qui accersitus expectabátur, adésset. Abbas autem eo defúncto advéniens, ut primùm sacrum corpus de more lavándum áttigit, caténam æneam ipsis viscéribus pénitus inhæréntem invénit. Prorsus quidem hoc martyrii genus occúltum mansísset, nisi ad umbilícum ligáti nodus apparuísset metálli. Solúta verò caténa dum ex córpore trahebátur, costárum sonus elisárum, ómnium aures cum horróre replébat.

℟. Tanquam aurum.

Lectio viii.

ANdréæ, in hujúsmodi sanctis exercítiis defúncto, Benedíctus ejus discípulus génere ítidem Polónus, succéssit: magistríque mores, & vitam imitátus, triénnio supervíxit. A latrónibus dénique spe inveniéndæ pecúniæ trucidátus, & in flumen próximum Vagum nómine projéctus est. Ubi corpus ejus demérsum, anno toto sub aquis delítuit: tandem áquilæ, locum quotídie observántis, indício invéntum est íntegrum & incorrúptum: in templóque sancti Emmerámi córpori sui magistri appósitum est.

℟. Certámen magnum.

In tertio Nocturno. Homilia in Evangel. Descéndens Jesus de monte. *de Communi Martyrum.*

DOMINICA PRIMA

post Festum Assumptionis,

Fit de festo S. Hyacinthi Confessoris. Duplex.

Quod festum in Polonia ex Indulto Apostolicæ Sedis celebratur.

Extra Poloniam verò, die 16. Augusti.

Omnia prout in Breviario, die ut suprà.

DOMINICA PRIMA

post Oct. Assumptionis,

Fit de festo Translationis S. Casimiri Conf. Duplex.

Quod Festum ex Indulto Innocentii Decimi Pontificis Maximi celebratur.

Omnia de Communi Confess. non Pontif. præter sequentia.

Oratio.

DEus, qui Beátum Casimírum de mundi & carnis victória triumphántem à terréno ad cœléste Regnum transtulísti; da, quæsumus; ut, qui ejus hódie:

die memóriam Translatiónis ágimus, ejúsdem semper in adversitátibus experiámur suffrágia. Per Dóminum nostrum.

In primo Nocturno, Lect. Justus si morte. *de Communi Confess. non Pontif. si venerit in Quadragesima; alioquin de Scriptura occurr.*

In ii. Nocturno. Lectio v.

CAsimírus, patre Casimíro, matre Elisabétha Austríaca Polóniæ Régibus ortus, à pueritia sub óptimis magístris, pietáte, & bonis ártibus instrúctus, juveníles artus áspero domábat cilício, & assíduis extenuábat jejúniis. Régii spreta lecti mollítie, dura cubábat humo, & clàm intempésta nocte præ fóribus templórum pronus in terra divínam exorábat cleméntiam.

℟. Honéstum fecit.

Lectio vi.

IN Christi contemplánda passióne assíduus, Missárum solémniis ádeò erécta in Deum mente solébat adésse, ut extra se rapi viderétur. Cathólicam promovére fidem summópere stúduit, & Ruthenórum aboléere schisma. Quaprópter Casimírum patrem indúxit, ut legem ferret, ne Schismátici nova templa constrúerent, nec vétera collabéntia restauráre nt. Erga páuperes, & calamitátibus oppréssos benéficus & misericors, Patris & Defensóris egenórum nomen obtínuit.

℟. Amávit eum.

Lectio vii.

VIrginitátem, quam ab incunábulis servávit illæsam, sub extrémo vitæ término fórtiter asséruit, dum gravi pressus infirmitáte mori pótiùs, quàm castitátis jactúram ex medicórum consílio subíre constánter decrévit. Consummátus in brevi, virtútibus & méritis plenus, prænuntiáto mortis die, inter Sacerdótum & Religiosórum Choros spíritum Deo réddidit, anno ætátis vigesimo-quínto.

℟. Iste homo.

Lectio viii.

COrpus Vilnam delátum multis claret miráculis. Etenim, prætérquam quòd puélla defúncta vitam, cæci visum, claudi gressum, & várii infirmi sanitátem ad ejus sepúlchrum recuperárunt: Lithuánis exíguo número ad potentíssimi hostis insperátam irruptiónem trepidántibus in áere appárens, insígnem tríbuit victóriam. Quibus permótus Leo décimus eúmdem Sanctórum catálogo adscrípsit. In cujus honórem plúribus étiam per Joánnem Casimírum Regem grátiis in regni tutélam advérsus infidéles recéptis, pietáte primùm Sigismúndi tértii Vilnæ régiæ exstrúcto: & à Uladisláo quarto pari munificéntia absolúto sacéllo, & illuc córpore honorificentíssimè transláto: ejúsmodi Translatiónis memória hódie ipso Joánne Casimíro de hoc

Sedi

Sedi Apostólicæ supplicánte anniversária celebritáte cólitur. Et quoad diem celebrándi festum, & Officium sub ritu Dúplici per totum Regnum Polóniæ illum transférri inDomínicam primam post Octávam Festi Assumptiónis Beátæ Maríæ Vírginis, Innocéntius Décimus indúlsit.

℟. Desidérium ánimæ.

In tertio Noct. Homilia in Euang. Sint lumbi. *de Communi Conf. non Pontif.*

DIE XXVII. SEPTEMBRIS.

Translatio sancti Stánislai.

Duplex.

Omnia ut in ipso die festo S. Stanislai in Majo, exceptis Lectionibus in primo Noct. & ℟℟. quæ leguntur de Communi unius Martyr. nisi occurrant dicendæ de Dominica præcedenti.

In secundo Nocturno.

Lectio v.

Ecce enim Stanisláus computátus est inter filios Dei, & inter Sanctos sors illíus est. Honorificávit eum Pater ætérnus, qui in cœlis est: céntuplum accépit in hac vita, & vitam ætérnam possédit. Nam qui vivus cæcis viam demonstrábat, mórtuus cæcos illúminat: qui vivus unum solùm mórtuum, magna nostri orbis admiratióne, à mórtuis excitávit, mórtuos plures de sorte mortis sústulit: qui vivus ferro Boleslái cessit, mórtuus univérsos exércitus, atque ácies íntegras, piórum regum patrónus & adjútor, gentísque suæ amátor, fugat. Itaque cùm locus ille, ubi depósitus fuit, pópuli frequéntiam, quæ illuc opis causa confugiébat, continére non posset, Lambértus hujus nóminis tértius, succéssor ejus, & Princeps Uladisláus, divínis visiónibus admóniti, ossa Sancti, odórem suavíssimum spirántia, sanctè ac reverénter in primárium templum Cracoviénse, sancti Vvenceslái tum dictum, tránsferunt. Sic suo altári Póntifex, Cáthedræ Doctor, templo Epíscopus, pópulo pastor, post decénnium restitúitur.

℟. Honéstum fecit.

Lectio vi.

Post centum tandem & septuagínta annos, éxcitat Dóminus spíritum Prandótæ Epíscopi Cracoviénsis, viri Sancti, Boleslái item Ducis, cum sua cónjuge Kinga, fémina castíssima. Qui miráculis Sancti Epíscopi colléctis, & fide publica, tanquam igne probátis, legátos ad Innocéntium quartum Summum Pontíficem mittunt: atque ut tantum virum in númerum Sanctórum reférre velit, diligénter precántur. Fit consultátio Assísii, ubi tum fortè erat summus Póntifex. Inter álios tum unus adversabátur causæ divi Stanislái Reinhóldus Cardinális Ostiénsis, vir primæ auctoritátis, íncidit hic in gravem & lethálem morbum: cui in somnis appáret divus Stanisláus, indígnè illum fácere docens, qui

qui Dei resístat voluntáti: excitátur senex, Divo se commendat, convaléscit, causam ánteà oppugnátam tuétur. Fit summus consénsus ómnium: Epíscopus Sanctus inter Mártyres refértur.
℟. Desidérium ánimæ.

Lectio vii.

CONtigerat, Deo ita ordinante, inter ipsam rem sacram, ut mórtuus adoléscens à matre in illud templum divi Francísci dictum deduceretur. Póntifex Deum supplex precátur, ut novo miráculo factum suum confirmet: érigit se súbitò adoléscens: fit ingens lætítia ómnium. Summus Póntifex pro suggéstu grátias Deo agit: Mártyrem luculentíssima oratióne célebrat: diem octávum Idus Maji memóriam ejus solémnem assígnat.
℟. Stola jucunditátis.

Lectio viii.

REdeunt legáti cum ingénti lætitia, annuntiántes, quanta Deus fecit cum Mártyre suo. Prandóta Epíscopus ossa Sancti ex púlvere terræ súblevat, éaque pro more sólito in altári condit, Boleslào Rege Pudíco, ac Regina pudicíssima cæteríſque Epíscopis ac Dúcibus regni & vicinárum Provinciarum assisténtibus. Et factum est in illa die gáudium magnum: benedixítque Dóminus novíssimis Stanisláï, magis quàm princípio ejus.
℟. Posuísti Dómine.

In tertio Nocturno.

Léctio S. Euangélii secúndùm Joánnem.

Lectio ix. *Cap. 10. b*

IN illo témpore: Dixit Jesus Pharisæis: Ego sum pastor bonus. Bonus pastor ánimam suam dat pro óvibus suis. Et réliqua.

Homilía sancti Basílii Epíscopi.

QUómodo cùm magna dicit: Ego manu mea firmávi terram, ego prodúxi cœlos solus: quómodo cum ália dicit, quæ digna sunt dici de Deo, sic dicit: Ego sum pastor bonus. Arcet degéneres, & veritátem sibi ipsi véndicat: Ego sum pastor ille bonus. Disce quis sit pastor, & quis sit bonus ille. Ipse hoc interpretátur: Bonus pastor ánimam suam ponit pro óvibus suis: mercenárius verò, & qui non est pastor, cujus non sunt oves própriæ, illi nihil est curæ, quando lupum veniéntem videt. Hìc quærit Ecclésia: Si Dóminus pastor est, quis sit mercenárius pastor? Num diábolus? Et si diábolus mercenárius pastor est, quis sit lupus? At lupus diábolus est, béstia immánis, rapax, insidiósa commúnis ómnium hostis. Hábeat ítaque própriam appellatiónem mercenárius pastor.
℟. Coróna áurea.

Lectio x.

TUnc quidem mercenários pastóres Dóminus vocávit, ad eos convérsus, qui tunc erat: sunt verò

& nunc (quod mínimè vellem) qui, non ut prosint óvibus, pastóres agunt: quibus propriè mercenariórum appellátio cónvenit. Tunc Príncipes sacerdótum notabántur & Pharisæi, & tota illa secta Judáica: illos dixit mercenários esse pastóres, qui non veritátis, sed quæstus sui grátia pascéndi potestátem usurpárant: qui vano prætéxtu precatiónibus instábant, ut panem coméderent viduárum & orphanórum. Mercenárii sunt, qui próprium compéndium curant. Qui præséntia sectántes, ad futúra non aspíciunt, mercenárii sunt, non pastóres. ℟. Hic est verè Martyr.

Lectio xi.

ET cognósco oves meas, & cognóscunt me meæ. Quid vacat cognóscere? Oves meæ, inquit, vocem meam áudiunt. Ecce quómodo cognoscátur Deus, ex eo, quòd præcépta illíus audimus: ex eo, quòd illa audiéntes ópere adimplémus. Hæc demum est cognítio Dei, observántia vidélicet præceptórum Dei, non inánis illa curiósitas, non eséntiæ Dei, & suprabundanórum investigátio, non rerum invisibílium consíderátio. Satis tibi sit, scire pastórem esse bonum, ánimam suam posuisse pro óvibus. Quantus verò sit Deus, & quæ illíus mensúra & qualis eséntia; tália sciscitánti sunt periculósa, ei autem qui rogátur, perpléxa: & tálium medicína est siléntium. ℟. O venerándam, &c. *ut suprà die 8. Maji.*

Lectio xii.

QUi verò nostram hanc panegyrim congregávit, nos custódiat indémnes, illæsos, & à lupi rapacitáte secúros, ecclésiam hanc immótam, ac magnis Mártyrum túrribus munítam, consérvet: omnes furéntium hæreticórum insídias & incúrsus, in tranquillitáte ac siléntio avértat: nobis verò donet, ut divína orácula discámus & doceámus, subministráta à Spíritu Sancto grátia: cui cum Patre & Fílio sit glória & impérium, nunc, & semper, & in sæcula sæculórum. Amen.

℟. Pastor cadit, &c. *ut suprà die 8. Maji.*

Euangelium & Oratio ut suprà in die Festi.

Vesperæ à Capitulo de sequenti.

DIE XXVIII. SEPTEMBR.

In festo S. Vvenceslai Martyris. Duplex.

Omnia de Communi unius Martyris, præter hæc quæ assignantur.

Oratio.

DEus, qui Beáti Vvenceslái nobilitátem in melióreem mutásti dignitátem, & eum per martyrii palmam ad cœléstem perduxísti glóriam: ejus précibus nos, quæsumus, ab omni adversitáte líbera, & ætérnæ beatitúdinis concéde pérfrui glória. Per Dóminum.

Lectiones primi Nocturni.

Fra-

Fratres, debitóres ſumus.

de Communi plurimorum Martyrum.

In ſecundo Nocturno.

Lectio v.

WEnceslâus Dux & Martyr Bohémiæ, Patre Chriſtiáno Borzivóio, Príncipe Bohémiæ, & Matre Drahomíra gentíli natus, ad educándum áviæ féminæ Sanctæ Ludimílæ à patre tráditus, ab ea ſic in omni pietáte & vitæ integritáte inſtitútus eſt: ut primam virginitátem, eam quam ex útero matris ſuæ exportávit, perpétuò conſerváret: cujus cuſtódes álias ampliſſimas virtútes, charitátem, humilitátem, modéſtiam, verecúndiam, & orándi perſeverántiam adjúnxerat. Cui eídem áviæ, tanti viri alúmnæ, Pater ejus móriens, omnem gubernatiónem regni commíſit, cùm VVenceslâus adoléſcens ad Reipúblicæ régimen nondum matúrus eſſet; Mater autem ímpiè & crudéliter cum junióre fílio Bolesláo víveret, ac infidéles ambo, more infidélium dominaréntur. Offénſa ea re Drahomíra, fúrere cepit, ac vitæ Ludimílæ inſidiári. Quam ad extrémum, ſubmíſſis duóbus ſicáriis, magis ſcélere, quàm génere nobílibus, per ſummum ſcelus interfécit: ipſa ſumma rerum potíta eſt cum ímprobo filio, gravis ſuis, moléſta ómnibus, Chriſtiánis inimiciſſima.

℟. Honéſtum fecit.

Lectio vi.

CUjus injúſtum ac poténtem dominátum, dum ámpliùs Bohémi perférre non poſſunt, Pragæ VVenceslâum jam adúltum júvenem in Regem éligunt, illíque habénas impérii commíttunt. Quod ille plus jejúnio, oratiónibus, cilício, ac áliis piis opéribus, rexit, quàm império: illud plenè óccinens, sépties in die laudem dixi tibi ſuper judícia juſtítiæ tuæ. Fuit hic in eo ardor oratiónis, quòd ſumma híeme nonnúnquam ex pédibus ejus ſanguis efflúxerit: ac ex veſtigiis ipsíus áliqui incalúerint. ℟. Deſidérium ánimæ.

Lectio vii.

AGgréſſus hunc, regnúmque ejus erat Dux Curiménſis Radisláus: cùmque multa fruſtrà tentáſſet, ad extrémum, ipſum ad ſinguláre certámen provocávit. Suſcépit magno ánimo conditiónem magnus Princeps, vita ſua ſuórum ſalútem repræſentáre volens: verùm Deus ipſe crudélis pugnæ dirémptor fuit. Dum enim vir ſanctus prælium ingreſsúrus equum conſcéndit, adversárius ejus animadvértit illi ab Angelo haſtam pórrigi, ſe verò ea voce monéri: Ne férias. Quare pertérritus, ex equo deſíliit, ad pedes Sancti véniam petens prócidit: quem ad parcéndum, quàm ad ulciſcéndum paratiórem invénit.

℟. Sto-

℟. Stola jucunditátis índuit eum Dóminus.

Lectio viii.

INvídit & genti, & Príncipi eam felicitátem géneris humáni hostis: ímpiam matrem, álteram Attalíam in fúrias vertit. Hæc filium suum, fratris Vvenceslái malè germánum stímulat, ut de regno cógitet, fratrem de médio tollat. Súscipit malum semen ímprobus ager: in cædem fratris totus effúnditur: quem ad funéstum convívium vocat. Non recúsat justus Abel nec ínscius, nec invítus: Sacraméntis se præmúnit. Post fratérnam & hospitálem natális filii mensam próxima nocte ante templum orans cæditur: fit Deo gratíssima hóstia. Nec diu tamen exultávit scelus in victória: nam & matrem non ita multùm post in arce Pragénsi terra absórpsit vivam, & filius non diu gessit Principátum fratris sui sánguine comparátum. Alii per dæmones exagitáti, umbram suam timéntes, sese præcípites in flumen dedérunt, submersíque sunt. Sanguis quidem justi Abel, qui hora passiónis multus fuit effúsus, ad Deum sanctè clamans, multis & iterátis conátibus non pótuit aboléri.

℟. Posuísti Dómine super caput ejus.

In tertio Nocturno, Homilia in Evangelium. Si quis vult post me veníre. *de Communi unius Martyris.*

DIE X. OCTOBRIS.

Officium Gratiarum actionis pro Victoria ex Turcis, Anno 1621. eodem die obtenta. Duplex.

Ad Vesperas, Antiphona. Cantémus Dómino. *cum reliquis de Laudibus. Psalm.* Dixit Dóminus. *cum reliquis de Dominica.*

Capitulum. 2.Cor.1.

BEnedíctus Deus & Pater Dómini Nostri Jesu Christi, Pater misericordiárum, & Deus totíus consolatiónis, qui consolátur nos in omni tribulatióne nostra.

℟. *br.* Adorábant Sancti * Vivéntem in sæcula. Adorábant. ℣. Et mittébant corónas suas ante thronum Dei. Vivéntem. Glória Patri. Adorábant.

Hymnus.

SUpérne regum Rex bone,
Fons pacis & victóriæ,
Deus Pater sperántium,
Ultor superbiéntium.
Ad jussa cujus túrgidæ
Maris procéllæ súbsident
Iras leónes éxuunt,
Sol stat stupens, nec se movens.
Quo fulguránte désuper
Gentes feróces éxpavent,
Hostes tremunt, mali fremunt,
Boni triúmphant gáudio.
Tu bárbaros Osmánicos
Apros fugas è vínea,
Polóniæ Regnum tuæ
A clade dira víndicans.
Ergo tuo celsíssimo
Sit nómini laus, glória,
Qui trinus ac unus Deus
Per sæcla vivis ómnia.
Amen.

℣. San-

℣. Sancti per fidem fortes facti sunt in bello. ℟. Castra vertérunt exterórum.

Ad Magnificat, Antiphona. Benedíctus Dóminus Deus noster, qui docet manus nostras ad prælium, & dígitos nostros ad bellum.

Oratio.

DEus, qui in summis Regni nostri perículis antíqua bráchii tui miráculà renovásti; súscipe gratiárum actiónes exultántium populórum: & quibus tanti gáudii causam prestitísti, perpétuæ fructum concéde lætitiæ. Per Dóminum.

Ad Matutinum, Invitator. Regem qui rédimit de intéritu vitam, * Veníte, adorémus. *Psalmus.* Veníte, exultémus. *Hymnus.* Supérne regum. *ut in Vesp.*

In primo Nocturno, Antiphona. Fortitúdo mea & laus mea Dóminus, & factus est mihi in salútem. *Psalm.* Dómine Dóminus noster. *cum reliquis ut in Festo SS. Trinitatis.*

Antiphona. Dignus es Dómine accípere glóriam, honórem, & virtútem.

Psalmus. Cœli enárrant. *Antiphona.* Tua est, Dómine, magnificéntia, & poténtia, & glória, atque victória. *Psalmus.* Dómini est terra. *Antiphona.* Dóminus virtútem pópulo suo dabit, Dóminus benedícet pópulo suo in pace.

Psalmus. Afférte Dómino. *Antiphona.* Ecce óculi Dómini super timéntes eum, & in eis qui sperant super misericórdia ejus. *Psalmus.* Exultáte justi in Dómino. *Antiphona.* Dóminus virtútum nobíscum, suscéptor noster Deus Jacob. *Psalmus.* Deus noster refúgium & virtus.

℣. Bénedic ánima mea Dómino.

℟. Et ómnia quæ intra me sunt, nómini sancto ejus.

De libro secúndo Machabæórum. *Lectio i. Cap. 15.*

ET Nicánor quidem cum summa supérbia eréctus, cogitáverat commune trophæum statúere de Juda. Machabæus autem semper confidébat cum omni spe auxílium sibi à Deo affutúrum: & hortabátur suos, ne formidárent ad advéntum natiónum, sed in mente habérent adjutória sibi facta de cœlo, & nunc sperárent ab Omnipoténte sibi affutúram victóriam. Et allocútus eos de lege & Prophétis, ádmonens étiam certámina quæ fécerant priùs, promptióres constituit eos: & ita ánimis eórum eréctis, simul ostendébat Géntium falláciam, & juramentórum prævaricatiónem. Síngulos autem illórum armávit non clypei & hastæ munitióne, sed sermónibus óptimis & exhortatiónibus. Exhortáti ítaque Judæ sermónibus bonis valdè, de quibus extólli posset ímpetus, & ánimi júvenum confortári, statuérunt dimicáre & conflígere fórtiter, ut virtus de negótiis judicáret.

℟. Fácile est conclúdi multos in manu paucórum, & non est differéntia in conspé-

ctu Dei cœli, * Liberáre in multis, & in paucis.
℣. Non in multitúdine exércitus victória belli, sed de cœlo fortitúdo est. Liberáre.

Lectio ii.

ET, cùm jam omnes sperárent judícium futúrum, hostésque adéssent, atque exércitus esset ordinátus, béstiæ, equitésque opportúno in loco compósiti, consíderans Machabæus advéntum multitúdinis, & apparátum várium armórum, & ferocitátem bestiárum, exténdens manus, in cœlum prodígia faciéntem Dóminum invocávit, qui non secúndùm armórum poténtiam, sed prout ipsi placet, dat dignis victóriam. Dixit autem ínvocans hoc modo: Tu Dómine, qui misísti Angelum tuum sub Ezechía Rege Juda, & interfecísti de castris Sennácherib centum octogínta quinque míllia: & nunc dominátor cœlórum, mitte Angelum tuum bonum ante nos in timóre & tremóre magnitúdinis bráchii tui, ut métuant, qui cum blasphémia véniunt advérsus sanctum pópulum tuum.

℟. Quis símilis tui in fórtibus Dómine, quis símilis tui? Magníficus in sanctitáte: *Terríbilis, atque laudábilis, & fáciens mirabília. ℣. Dux fuísti in misericórdia pópulo, quem redemísti. Terríbilis.

Lectio iii.

NIcánor autem, & qui cum eo erant, cum tubis & cánticis admovébant: Judas verò, & qui cum ipso erant, invocáto Deo, per oratiónes congréssi sunt: manu quidem pugnántes, sed Dóminum córdibus orántes, prostravérunt non minùs trigínta quinque míllia, præséntia Dei magnificè delectáti.

℟. Procidébant vigínti quátuor Senióres ante sedéntem in throno, & adorábant vivéntem in sæcula sæculórum: * Et mittébant corónas suas ante thronum.
℣. Dignus es Dómine Deus noster accípere glóriam, honórem, & virtútem. Et.

Lectio iv.

CUmque cessássent, & cum gáudio redírent, cognovérunt Nicánorem ruísse cum armis suis. Facto ítaque clamóre & perturbatióne excitáta, pátria voce omnipoténtem Dóminum benedicébant. Itaque omnes commúni consílio decrevérunt nullo modo diem istum absque celebritáte præteríre.

℟. Glória Patri, genitæque Proli, & tibi compar utriúsque semper Spíritus alme, Deus unus, * Omni témpore sæcli. ℣. Da gaudiórum præmia, da gratiárum múnera, dissólve litis víncula, astrínge pacis fœdera. Omni. Glória Patri. Omni témpore.

In ii. Nocturno, Antiphona. Adónai Dómine, magnus es tu, & præclárus in virtúte tua, & quem superáre nemo potest.
Psalmus. Omnes Gentes.
Antiphona. Non in multitúdine

túdine exércitus victória belli, sed de cœlo fortitúdo est. *Psalmus*. Magnus Dóminus. *Antiphona*. Vir obédiens loquétur victóriam, vir ímpius procáciter obfirmat vultum suum. *Psalmus*. Deus judícium tuum. *Antiphona*. Ædificávit Móyses altáre; & vocávit nomen ejus, Dóminus exaltátio mea. *Psalmus*. Cantáte Dómino cánticum novum: * cantáte. *Antiphona*. Dóminus cónterens bella, Dóminus nomen est illi. *Psalmus*. Dóminus regnávit. *Antiphona*. Dóminum formidábunt adversárii ejus, & super ipsos in cœlis tonábit. *Psalmus*. Cantáte Dómino cánticum novum; quia.

℣. Iste Deus meus & glorificábo eum.

℟. Deus Patris mei & exaltábo eum.

Lectio v.

SIgismúndo Tértio Rege, Osmánus Turcárum tyránnus imménsis ex Európa, Asia, Africa contráctis cópiis, Tartarórum étiam Príncipe, qui longè majórem justo ducébat exércitum, in belli societátem accíto, Reipúblicæ Christiánæ vastitátem atque excídium mínitans in Polóniam movit. Tanti adventántis hostis fama mínimè consternátus Sigismúndus, cùm sciret non in multitúdine exércitus victóriam, sed de cœlo esse fortitúdinem ope divína supplíciter imploráta, Dei genitríce, Regníque Patrónis conciliátis, fórtiter constantérque bellum suscépit.

℟. Tu venis ad me cum gládio & hasta, & clypeo: * Ego autem vénio ad te in nómine Dómini exercítuum. ℣. Dabit te Dóminus in manu mea, & percútiam te, & áuferam caput tuum. Ego autem.

Lectio vi.

PRæmíssus ad fines Polóniæ non máximo número exércitus, qui hostem sustinéret, dum Sigismúndus omnem Regni nobilitátem trahens adveníret. Castra in hostíli ditióne ad Chócimum pósita, ut bellum pótiùs inférre, quàm illátum repéllere Polóni viderentur.

℟. Persequebátur unus mille: * Et duo fugábant decem míllia. ℣. Nónne ídeò quia Deus suus véndidit eos, & Dóminus conclúsit illos. Et.

Lectio vii.

DEcies, & quidem cómite semper victória, ácie pugnátum: tóties à castrórum oppugnatióne ingénti cum clade rejéctus hostis, tóties erupére nostri felíciter, Turcárum statiónes próspere tóties incursávére, ut Dóminum exercítuum à nobis stare apertíssimè patéret.

℟. Déxtera tua Dómine magnificáta est in fortitúdine: * Déxtera tua Dómine percússit inimícum.

℣. In multitúdine glóriæ tuæ deposuísti adversários tuos. Déxtera.

Le-

Lectio viii.

FRacta tandem tot cládibus inflíctis Osmáni contumácia: cùm se frustra advérsus Deum pugnáre intellexísset, ad ipsos Polóniæ fines eódem in loco mensem íntegrum, eóque ampliùs hæsísset inglórius, sexagínta mílitum míllia cæsa desideráret, majórem longè númerum belli incómmoda absumpsíssent, stratos suórum cadavéribus úndique campos cérneret, ipse jam Sigismúndus cum Polóniæ flore majóribus cópiis imminéret, qui bellum intúlerat, pacem expétiit, acceptísque conditiónibus sexto Idus Octóbris prior castra movit, ex appetíta armis Polónia nihil omnínò præter ignomíniam & dédecus reportatúrus. Is dies, in tanti beneficii memóriam, ut Deo sacer, festúsque Polóniæ ac solémnis perpétuò in pósterum foret, Sigismúndus ipse Rex, Regníque Antístites à Gregório Quintodécimo impetravére: mox Uladisláo, qui parénti succésserat, & in castris belli témpore fúerat, ut próprio ac peculiári Offício ad grátias agéndas accommodáto Horas canónicas eódē die Polónia persólveret, Urbánus Octávus indúlsit.
℟. Honor, virtus, & potéstas, & impérium sit Trinitáti in unitáte, unitáti in Trinitáte. * In perénni sæculórum témpore.
℣. Benedícat nos Deus, Deus noster, benedícat nos Deus. In. Glória Patri, In.

In tertio Nocturno, Antiph. Dóminus quasi vir pugnátor, omnípotens nomen ejus. *Canticum.* Cantémus Dómino. *ex Feria quinta, quod dividatur in tres Glorias.*
℣. Bénedic ánima mea Dómino. ℟. Dómine Deus meus magnificátus es veheménter.

Homilia in Euangelium. Cùm audiéritis prælia. *de Communi plurimorum Martyr.*
℟. *ix.* Réddidit Dóminus justis mercédem labórum suórum, & dedúxit eos in via mirábili, * Et fuit illis in velaménto diéi, & in luce stellárum per noctem.
℣. Tránstulit illos per mare rubrum, & transvéxit eos per aquam nímiam. Et.
℟. *x.* Justi tulérunt spólia impiórum, & decantavérunt Dómine nomen sanctum tuum: * Et victrícem manum tuam laudavérunt páriter. ℣. Sapiéntia apéruit os mutórum, & línguas infántium fecit disértas. Et victrícem.
℟. *xi.* Benedicámus Patrem & Fílium cum sancto Spíritu. * Laudémus & superexaltémus eum in sæcula.
℣. Benedíctus es Dómine in firmaménto cœli, & laudábilis, & gloriósus in sæcula. Laudémus.
℟. *xii.* Te Deum Patrem ingénitum, te Fílium unigénitum, te Spíritum sanctum Paráclitum, Sanctam & indivíduam Trinitátem toto corde & ore confitémur, laudámus atque benedícimus: * Tibi glória in sæcula, ℣. Quóniam magnus es

tu, & fáciens mirabília, tu es Deus ſolus. Tibi.
Glória Patri. Tibi.
Evangelium. Cùm audiéritis. *Oratio.* Deus, qui in ſummis, &c.

AD LAUDES,
& per Horas, Antiphona.

CAntémus Dómino, glórióſè enim magnificátus eſt: equum & aſcensórem dejécit in mare. *Pſalm.* Dóminus regnávit. *cum reliq.*
Antiphona. Déxtera tua Dómine magnificáta eſt in fortitúdine: déxtera tua percúſſit inimícum.
Antiphona. Arcus fórtium ſuperátus eſt, & infirmi accíncti ſunt róbore.
Antiphona. Juſti decantavérunt, Dómine, nomen ſanctum tuum, & victrícem manum tuam laudavérunt páriter.
Antiphona. Ego autem in Dómino gaudébo, & exultábo in Deo Jeſu meo.

Capitulum. 2. *Cor.* 1.

BEnedíctus Deus & Pater Dómini noſtri Jeſu Chriſti, Pater miſericordiárum, & Deus totíus conſolatiónis, qui conſolátur nos in omni tribulatióne noſtra.
℟. *br.* Juſti decantavérunt, Dómine, * Nomen ſanctum tuum. Juſti. ℣. Et victrícem manum tuam laudavérunt páriter. Nomen.
Glória Patri. Juſti.

Hymnus.

REx magne, Rex altíſſime,
Virtútis è Throno tuæ
Æternitátem pártiens,
Et regna mundi tránsferens;
Quàm ſunt inaccéſſæ tui
Profunditátes consílii!
Ut eſt procul cœlum ſolo,
Arcána ſic procul tua.
Thrax en furóris férrea
Qui virga divíni fuit,
Nunc ipſe pœnas ácriter
Juſſu tuo demens luit.
Sic corda, quando cæteris,
Cædem ſupérbè détonant,
Cædúntur, & caſu ſuo
Dei timórem prædicant.
Patri Deo ſit glória,
Ejúſque ſoli Fílio,
Cum Spíritu, qui pérpeti:
Mundum regit cuſtódia.
Amen.

℣. Non eſt símilis tui in diis, Dómine.
℟. Et non eſt ſecúndùm ópera tua.
Ad Benedictus, Antiphona. Benedícimus Deum cœli, & coram ómnibus vivéntibus confitébimur ei, quia fecit nobíſcum miſericórdiam ſuam.

Oratio.

DEus, qui in ſummis Regni noſtri perículis antíqua bráchii tui mirácula renováſti, ſúſcipe gratiárum actiónes exultántium populórum: & quibus tanti gáudii cauſam præſtitíſti, perpétuæ fructum concéde lætítiæ. Per Dóminum noſtrum.
Ad Tertiam, Antiphona. Déxtera tua. *Capitulum.* Benedíctus Deus, &c. *ut ſuprà in Laudibus.*
℣. Juſti decantavérunt Dómine nomen ſanctum tuum.
℟. Et victrícem manum tuam laudavérunt páriter.
Ad Sextam, Antiphona. Arcus fórtium.

Ca-

Capitulum. *Sap. 12.*

O Quàm bonus & suávis est, Dómine, spíritus tuus in ómnibus! Ideóque eos qui exérrant, pártibus córripis; & de quibus peccant, ádmones, & allóqueris: ut relícta malítia, credant in te, Dómine.

℣. Adorábant Sancti vivéntem in sæcula.

℞. Et mittébant corónas suas ante thronum Dei.

Ad Nonam, Antiphona. Ego autem.

Capitulum. *Sap. 12.*

TU autem dominátor virtútis cum tranquillitáte júdicas, & cum magna reveréntia dispónis nos: subest enim tibi, cùm volúeris posse.

℣. Dignus es, Dómine Deus noster.

℞. Accípere glóriam, honórem, & virtútem.

In secundis Vesp. omnia ut in primis, excepta Antiphona ad Magnificat, ut sequitur. Dómine Rex omnípotens, in ditióne tua cuncta sunt pósita, & non est qui possit resístere voluntáti tuæ, si decréveris salváre Israel.

DIE XV. OCTOBRIS.

In Festo S. Hedvvigis Viduæ. *Duplex.*

Ad Vesperas, Antiphona. Dum esset Rex. *cum reliq. ut in Communi nec Virg. nec Martyr.* *Oratio.*

DEus grátiæ dator & glóriæ, tuæ nobis propítius sinum pietátis áperi, & præsta; ut, qui manéntem civitátem hìc non habémus, ad futúram, quam quærimus, Beátæ Hedvvígis interveniénte suffrágio, perducámur. Per Dóminum.

Deinde fit commem. S. Callisti Papæ & Martyr. Antiphona. Qui vult veníre. ℣. Justus ut palma. *de Communi unius Martyr. Oratio.* Deus, qui nos cónspicis. *ut in Breviario.*

In primo Nocturno, Lectiones. Mulíerem fortem quis invéniet. *de Communi nec Virg. nec Martyr.*

In secundo Nocturno.

Lectio v.

HEdvvígis Berthóldi Marchiónis Morávіæ Cómitis Tirolénsis & Agnétis filia, sanctæ Elisabéthæ matértera, duodécimo anno Henrico Longobárdo Príncipi Polóniæ & Bohémiæ in matrimónium data; illud semper honorábile & immaculátum custodívit, nullum jejúnium aut diem festum júdicans, quem castitátis mérito non condidísset. Nihilóminùs in summa castitáte & continéntia, facta est sicut vitis abúndans in latéribus domus suæ, & filii ejus sicut novéllæ in circúitu mensæ. Filios enim tres, totidémque filias viro suo prótulit. Ex quibus Henricus fórtia pro religióne Christiána aggréssus, & tanquam alter Judas Machabæus, castra Dei contra Tártaros prótegens, martyrii palmam prōméruit. Fília Gertrúdis virgo perpétua permánsit. Fructu matrimónii Hedvvígis quæsíto, redditísque noválium frúctibus, feriári ab ópere connubiáli íncipit: eádem ma-

rito persuádet. Fit spirituális despensátio in manu Pontíficis, vívitur inter sponsos Angélica vita per annos vigintióƈto, non coram homínibus tantùm, sed étiam coram Deo. ℞. Propter veritátem.

Lectio vi.

PArat deínde Hedvvígis sedem futúræ castitáti; amplíssimum Trebnicénse monastérium éxtruit, filiam Gertrúdem priùs illuc præmíttit; magnos greges vírginum sanƈtárum collégit: ipsa demum conséquitur. In oratióne diúrna atque noƈtúrna, nudis, étiam média híeme, pédibus assídua: in jejúniis multis, per totos quadragínta annos perseverávit: ita ut die Domínico, tértia & quinta Féria píscibus & laƈtáriis tantùm, Sábbato & Féria secúnda áridis legumínibus, quarto & sexto die aqua & pane solo duntáxat vescerétur. Pedes páuperum, quos trédecim semper ubíque secum circumdúxit, lavit: úlcera eórum ligávit, captívos redémit, súbditos oppréssos tutáta est. Iráta à némine unquam visa est, conténta ea objurgatióne, Deus tibi parcat. ℞. Dilexísti justítiam.

Lectio vii.

NOn cáruit diva Hedvvígis miraculórum ac prophetíæ spíritu & grátia: nam & duábus sanƈtimoniálibus visum restítuit: & duos recéntes suspénsos, magna ómnium admiratióne, ad vitam revocávit. Mortis item maríti sui tempus & ratiónem longè antè prædixit: & filii eódem modo: cujus cædem eo ipso quo cæsus est die in remotíssimis pártibus cognóvit: & ipsa diem óbitus multò priùs præsénsit & prædíxit. ℞. Fallax grátia.

Lectio viii.

ITaque priúsquàm morbo gravi corrépta fuísset, sacram Unƈtiónem accépit. Sanƈtimoniáles se ægram sine permissióne superiórum inviséntes pépulit; nihil sanƈtum esse docens, quod cum obediéntia majórum suscéptum non esset. Priúsquam morerétur, magna hilaritáte Sanƈtos cum spléndida luce ad se veniéntes salutávit. Mórtua est die sanƈti Matthæi hora vespertína, qua jejúnia sua pane solo reficere solébat, anno salútis humánæ millésimo ducentésimo quadragésimo tértio. Ac post multis éditis miraculis in númerum Sanƈtórum à Cleménte Quarto reláta est. In cujus Canonizatióne múlier cæca vísui restitúta est. ℞. Quàm pulchra es.

In iii. Noƈturno, Homilia in Euangel. Símile est regnum cœlórum thesáuro. *ut in Communi nec Virg. nec Mart.*

In secundis Vesperis commem. S. Galli Abbatis.

DIE XX. OCTOBRIS.

Translatio S. Adalberti.

Duplex.

Omnia de Communi unius Mart. præter sequentia.

In i. Vesp. ad Magnif. Antiph. Magníficet te, Dómine, tuo redémpta sánguine Christiána lætabúnda plebs, ánnua Adalbérti votíva célebrans solémnia: cujus

morte

morte pretiósa, devóta promit gáudia, ut per ejus suffrágia, tua ímpetret beneficia.

In ii. Nocturno. Lectio v.

ADalbértus Epíscopus Pragénsis in Bohémia nobilíssimis paréntibus, Sláunico Libicénsi Cómite, ac Strzezysláua natus, Voitéchus ánteà pátrio sermóne dictus fuit: ab Epíscopo autem Magdeburgénsi Adalbérto, apud quem deínceps piè & honestíssimè educátus est, álterum nomen accépit. Postquam Ditmáro in Episcopátu Pragénsi succéssit, eum sanctíssimè in magna vitæ continéntia, pietáte, pauperúmque cura gessit. Propter contumácis tamen pópuli grávia peccáta desérere illum coáctus, Sedem Apostólicam hac de re consultúrus in Itáliam se cóntulit.

℟. Honéstum fecit.

Lectio vi.

PEregrinatióne Jerosolymitána, quam institúerat, intermíssa, Romæ Leóni Abbáti Sancti Bonifácii commendátur. Ibi cùm in Religiósa vita quinquénnium exegísset, à Pragénsibus pertæsis orbitátis dénuò revocátur. Príncipis ipsíus, & Archiepíscopi Moguntíni núntiis precibúsque exorátus Póntifex, redíre Adalbértum ad suos jubet. Recípiunt læti réducem: non diu tamen illi obtémperant: sacras enim ædes invádunt, sontésque qui ad illas confúgerant, per vim eréptos interfíciunt. Iterùm illos déserit Adalbértus, animóque ad converténdas gentes álias, & ad Martyrium destináto, ut benedictiónem tamen Sedis Apostólicæ obtíneat, Romam revértitur. ℟. Desidérium.

Lectio vii.

DEnuò Pragénses, & Moguntínus Adalbértum répetunt. Cùmque jussu Pontíficis íterùm ad illos redíret, tres fratres suos ab eis cæsos esse cognóscit. Pragénsem ergo viam præclúsam sibi, mentésque illórum à se alienátas esse videns, Deo grátiis actis, converténdi gentes, quod Románus Póntifex probáverat, institútum suum proséquitur. Hungáriam cum Rege Géisa, ejúsque filio Sancto Stéphano in fide Christi confirmáto: Polóniam vicínam, cognatámque Bohémis suis gentem, salutáribus præcéptis copiósiùs ínstruit. ℟. Stola jucunditátis.

Lectio viii.

POst triénnium autem Radzíno fratre in Archiepiscopátum Gnesnénsem suffécto, ipse in Prússiam, idólis adhuc & dæmónibus serviéntem profiscíscitur. Ibi dum religiónem Christiánam dissemináret, apud Fisháusum, sinus Venédici óppidum, inter sacrificándum confóssus, & in partes dissécus est. Corpus ejus à Bolesláo Chrabro Príncipe Polóniæ pósteà redémptum,

& in Tremesnénse Monastérium priùs, deinde Gnesnam Metrópolim honorificè translátum est.

℟. Posuísti Dómine.

In tertio Nocturno.

℟. *xi.* O quàm prædicánda & laudánda in Sancto Adalbérto excelléntia cœléstis grátiæ rádiat, cùm & in ævo sit tenerióre: * Et in divíno sacerdóte sancto mártyre, Deo munus acceptábile. ℣. Fit in púero oblátio, sacrificium in Præsule, holocáustum in mártyre. Et.

℟. *xii.* Alme Præsul, & beáte Dei Martyr Adalbérte confer opem peténtibus, tuis sanctis précibus mala pelle, bona posce. * Præsta pacis increméntum, confer vitæ gáudia.

℣. Ut sub tuo protécti patrocínio, gloriémur in laude Dei perpétuò. Præsta. Glória Patri. Præsta.

In Laudibus ad Benedictus, Antiphona. Sacérdos Dei Adalbérte martyr & Póntifex glorióse, intercéde ad Dóminum pro devótis fámulis.

In ii. Vesp. ad Magnificat, Antiphona. Per mérita sancti Adalbérti Christe nos exáudi; atque ejus précibus nobis succúrre míseris.

Reliqua omnia de eodem Communi.

Vesperæ à Capitulo de sequenti Festo, cum commem. præcedentis, & S. Hilarionis Abbatis.

DIE XXI. OCTOBRIS.

In Festo S. Ursulæ & Sociarum ejus. Duplex.

Omnia de Communi Virginum, præter ea quæ sequuntur.

In Vesperis & Laudibus post Hymnum dicitur

℣. Adducéntur Regi vírgines post eam. ℟. Próximæ ejus afferéntur tibi.

Antiphona ad Magnificat, & ad Benedictus. Prudéntes Vírgines aptáte vestras lámpades: ecce Sponsus venit, exíte óbviàm ei.

Oratio.

DA nobis, quæsumus, Dómine Deus noster, sanctárum Vírginum & Mártyrum tuárum, Ursulæ & Sociárum ejus, palmas incessábili devotióne venerári: ut, quas digna mente non póssumus celebráre, humílibus saltem frequentémus obséquiis. Per Dóminum nostrum.

Ad Matutinum, Hymnus.

VIrginis Proles, Opiféxque Matris,
Virgo quem gessit peperítque Virgo,
Vírginum festum cánimus trophæum
Accipe votum.
Hæc cohors palmæ dúplicis beáta
Sorte, dum gestit frágilem domáre
Córporis sexum dómuit cruéntum
Córpore sæclum.
Unde nec mortem, nec amíca mortis
Sæva pœnárum génera pavéscens,
Sánguine effúso méruit serénum
Scándere cœlum.
Cujus ergo nos précibus cohórtis

Expia

Expia à pœnis scélerum, Redémptor
Ut tibi puro resonémus almum
Péctoris hymnum.
Glória Patri, genitæque Proli
Et tibi compar utriúsque virtus
Spíritus semper Deus unus omni
Témpore sæcli. Amen.

In secundo Nocturno.

Lectio v.

URsula, sanctitáte, sapiéntia, & pulchritúdine insígnis; filia única Regis Británniæ Christianíssimi fuit. Quam cùm Rex Angliæ gentílis idémque potentíssimus, filio suo, missis eò solémnibus núntiis, Uxórem expéteret; ipsa divínitùs præmónita, persuásit Patri, ut consentíret ea conditióne, ut Rex ille & Pater decem primævæ ætátis vírgines, & forma & génere lectíssimas perquírerent, & tam sibi, quàm síngulis eárum, mille álias vírgines honestíssimas consociárent, comparatísque ad númerum ipsárum úndecim trirémibus indúcias triénnii sibi darent ad dedicatiónem virginitátis suæ; ipse verò júvenis sacro renovátus lavácro, in fide Christi ínterim instruerétur.

℟. Propter veritátem.

Lectio vi.

EX hoc condícto, Virgínibus, trirémibus, viris pro comitátu & súmptibus præter spem celériùs comparátis, per triénnium belli prælúdia, multis úndique ad spectáculum confluéntibus, ab ipsis celebráta sunt. Tandem cum Ursula omnes Vírgines sócias suas, ad Christum convérsas, tam verbis, quàm exémplis, ad castitátis propósitum erudísset, sub uníus diéi noctísque spátio vento próspero ad portum Gálliæ Tila, & inde Colóniam delátæ sunt: & ex eo loco Angélica visióne instrúctæ, Basiléam applicuérunt, religatísque ibi trirémibus, pedéstri itínere Romam veniéntes, magno appláusu Cleri & pópuli excéptæ sunt.

℟. Dilexísti justítiam.

Lectio vii.

UBi cùm per áliquot dies perlustrátis divérsis Sanctórum limínibus, pervígiles in oratióne, Deo ánimas suas commendássent; perástis votis, itínere quo vénerant, Colóniam sunt revérsæ, ab Hunnis jam úndique obséssam. Qui totam illam sanctam multitúdinem, cui étiam sponsus Eleuthérius se júnxerat, immániter trucidárunt: Colóniam sánguine & sepultúra eórum clariórem reddéntes.

℟. Prudéntes vírgines.

Lectio viii.

POst omnes verò candidíssimi exércitus Regína, dum Príncipi Hunnórum in matrimónium consentíre nollet, ictu sagíttæ transverberáta, super nóbilem comitum suárum acérvum, velut cœléste margarítum córruit.

℟. Afferéntur Regi.

In

In tertio Nocturno, Homilia in Euangelium. Decem Virgínibus. *de Communi Virg.*

DIE XII. NOVEMBRIS.

In Festo SS. Benedicti, Joannis, Matthæi, Isaaci, atque Christini, quinque fratrum Martyr. Duplex.

Ad Vesperas, Antiphona. Omnes Sancti. *cum reliquis Antiph. & Psalm. de Communi plurimorum Martyrum.*

Oratio.

SAnctórum nos, quæsumus, Dómine, Mártyrum tuórum, Benedícti, Joánnis, Matthæi, Isáaci, atque Christini gloriósa hodiérna die trophæa lætificent, quátenùs eórum interventióne, ad illam perveniámus hæreditátem, in qua iídem felices Angelórum cœtibus aggregáti, tuæ semper Majestátis perfruúntur ineffábili claritáte. Per Dóminum.

In primo Nocturno, Lectiones de Scriptura occurrente.

In secundo Noct. Lectio v.

BEnedíctus, Joánnes, Matthæus, Isaac, & Christínus fratres eremítæ Polóni, post Epíscopi Adalbérti, cujus erant peregrinatiónis cómites, necem, à Prússis multis contuméliis divexáti, & Prússiæ finibus ejécti, in majórem Polóniam rediérunt. Et quò expedítiùs humána contémnerent & cœléstia spectárent, in vastam solitúdinem apud Kasimíriam se recepérunt: ibíque casis, quæ síngulos cáperent, straménto ædificátis, non extraneórum tantùm, sed mútuam étiam consuetúdinem fugiébant. Mirum Dei viris ínerat abstinéntiæ stúdium, cùm áliqui eórum, semel dumtáxat, álii, qui paulò tenuióris erant valetúdinis, bis in hebdómada oléribus & aqua, pane nonnúmquam adhíbito, se reficerent. De qua austeritáte victus, toto vitæ suæ témpore prætérquam die sacratíssimo Paschæ, quoad vixérunt, nihil remittébant; véstibus, quas è setis equórum sibi conféceránt, conténti. Quies non stratis mollióribus accersíta, sed si quid dandum fúerat fessis corpóribus, humi jacéntes, lápidem capítibus subjiciébant. ℞. Sancti tui.

Lectio vi.

TAnta autem erat sanctitátis eórum fama, ut Boleslåus Chabrus pius & sanctus, isque primus Polonórum Rex, præsens eò, accéderet, eórum oratiónibus, se & suum regnum commendáret, grandíque pecúnia obláta, liberáliter & régiè sanctos donáret. Sed beáti viri post aurum non abeúntes, nec ullam in pecúniæ thesáuris reponéntes spem, ut qui pro Christi nómine renuntiássent ómnibus, è vestígio argéntum regi, ut réferat Bárnabas, unus ex sóciis constítuunt. Quòd dum fit, ecce grassatóres, qui cognóverant munífice à rege donátos, prima noctis vigília adsunt: sanctos fratres in Dei láudibus óppri-

primunt; extra casas prótrahunt: gládios inténtant. Feréndа vobis quamcúmque imposuérimus fortúna est, nisi quidquid ubicúmque locórum argénti recónditum est, nostrum íllicò fúerit, minitántur. Quare aut pecúniam ultrò expónite, vel si morámini, vitam cum sánguine profúndite. Sancti multis obtestatiónibus, regi esse reportátam, confirmant; quin étiam tuguríola ut excutiántur, potestátem dant.

℟. Vérbera carníficum.

Lectio vii.

SÆva auri cupíditas, ubi nihil minis extórquet, réliquum spei tolléndæ pecúniæ in verbéribus & supplíciis repónit. Deligántur fratres sancti ad palum, ígnibus ad látera admótis exurúntur: deinde circa rotárum vertíginem adstrícti diutíssimè verberántur: tota nox in crudelíssima paupertátis Sanctórum, & innocéntiæ supplícia expénditur. Dénique cùm omnes jam artes potiéndi argénti tentátæ essent, nec succes-síssent; ne quid ináusum de concépta crudelitáte relinquerétur ab iísdem latrónibus anno salútis humánæ, millésimo quinto, prídiè Idus Novémbris, in Dei láudibus constantíssimè permanéntes trucidántur.

℟. Tanquam aurum.

Lectio viii.

BOlesláus nece Sanctórum innocénti cógnita, eámdem grátiam, quam præbúerat vivis, servávit & mórtuis: qui beatórum fratrum córpora honorificentíssima sepultúra Kasimíriæ in majóri Polónia cóndidit. Bárnabas supérstes in erémum revérsus, vitæ fratrum suórum æmulus, assíduis orationibus, vigíliis, jejuniísque addíctus, paulò pòst sancto fine quiévit: & ipse pii Regis mandáto ad fratres suos appósitus, ut quibus in cœlésti pátria esset conjúnctus, in terris eódem túmulo cum eis cónditus quiésceret.

℟. Certámen magnum.

In tertio Nocturno, Homilia in Euangelium. Atténdite à ferménto Pharisæórum. *prout in Festo SS. Joannis & Pauli martyrum die 26. Junii, in Breviario.*

Vesperæ de Omnibus Sanctis Monachis, cum commemor. Sanctorum Martyrum.

DIE XIX. NOVEMBRIS.

In festo S. Elisabeth Viduæ.

Duplex.

Omnia de Communi nec Virginum nec Martyrum, exceptis his quæ habentur propria.

Oratio.

TUórum corda fidélium, Deus miserátor illústra; & Beátæ Elísabeth précibus gloriósis, fac nos próspera mundi despícere, & cœlésti semper consolatióne gaudére. Per Dóminum nostrum.

Deinde fit commemoratio S. Pontiani Papæ & Martyris, Antiphona. Iste Sanctus.

℣. Glória & honóre.

Oratio. Infirmitátem. *de Communi unius Martyris.*

In

In secundo Nocturno.

Lectio v.

ELísabeth Andréæ Regis Hungáriæ filia, ab infántia Deum timére cœpit, & crescens ætáte, crevit étiam devotióne. Hæc pósteà Ludovico Langrávio Turingiæ in cónjugem copuláta, etsi ea quæ sui viri erant curáret, non minùs quæ Dei sunt, sédula exequebátur. Noctúrno namque témpore, à látere viri surgens, oratiónibus & genuflexiónibus occupabátur, sicque dum esset vir in accúbitu suo, nardus ejus dabat sanctitátis odórem. Et licèt extériùs indüerétur regálibus, ne terréni viri óculos offéndere viderétur, intériùs tamen sub cilícii tégmine cœléstem sponsum gerébat abscónditum. Diébus síngulis pietátis officio dédita, víduis, pupíllis, ægrótis, cárcerum inclúsis ergástulis, & egéntibus síngulis singulária subventiónis remédia subministrábat. Cujúsdam étiam páuperis, gravi cápitis languóre corrépti, quasi filii curam gerens, capíllos ejus manu tondébat própria, caput frequénter in pomárii secréto lavans, ut óculos fúgeret ancillárum. Cùm Teutóniam gravis urgéret inédia, captáta viri abséntia domus suæ fruménta egéntibus erogávit.

℟. Propter veritátem.

Lectio vi.

POstquam autem à lege viri solúta est, depósitis glóriæ sæculáris exúviis, órdinem Pœniténtium Beáti Francísci ingréssa, vilis túnicæ decóre vestítur; ac divitiárum contémpta jactántia, & generositáte paréntum, nobilíssimis orta natálibus, se mundo fecit ignóbilem, ut nobilitarétur in cœlis: pro coróna suscípiens cínerem, & cilícium pro fáscia pectoráli. Pallébant ora jejúniis, abstinéntiæ tenuitáte confécta: & jam mártyrem adhuc vivéntem caro præmórtua testabátur. Dum autem die quadam defixis in cœlum óculis contemplatióni vacáret, ut quasi de humánæ conversatiónis consórtio viderétur abstrácta; Dei Fílium dulcem Jesum ad se inclinátum cœlis paténtibus vidit, inter ália sibi consolatiónis leniménta dicéntem: Si tu vis esse mecum, ego ero tecum, & à te nullátenùs separábor.

℟. Dilexísti justítiam.

Lectio vii.

TUnc súmptibus própriis nóbile hospitále constrúxit ampla possessióne dotátum; súaque pretiósa monília, & grándem pecúniæ quantitátem eidem loco liberáliter est largita. In quo recéptam multitúdinem corporáli visitábat obséquio, affluénter eis necessária subminístrans, pedes eórum & cápita incredíbili humanitáte lavándo, & leprosórum úlcera étiam aspécta horribília cápitis sui velo mundándo. Deínde propinquórum destitúta suffrágio,

gio, castris & possessiónibus céteris spoliátur. Sed ipsa miseratiónis sólitæ non oblíta, lanam mánibus operabátur & linum, de sui labóris impéndio nudos páuperum húmeros vestitúra.

℟. Fallax grátia.

Lectio viii.

CUmque in his ac plúrimis áliis sanctis opéribus usque ad finem vitæ perseveráßet, doméstícis suis prædícens óbitum suum. Deo spíritum réddidit anno Dómini millésimo ducentésimo trigésimo primo, tértio décimo Kaléndas Decémbris. Sacrum autem corpus ipsíus, post sanctæ ánimæ separatiónem, statim cœpit plúrimis & máximis coruscáre miráculis. Quibus audítis & certa fide compértis Dóminus Papa Gregórius Nonus eam Sanctórum collégio annumerávit.

℟. Quàm pulchra es.

In tertio Nocturno, Homilia in Euangelium. Símile est regnum cœlórum thesáuro abscóndito. *de Communi non Virginum.*

Lectio xii. de S. Pontiano Papa & Martyre, & in Laudibus fit commmemoratio, ut in Breviario.

DOMINICA *proxima post diem xxiii. Novembris.*

In festo B. Stanislai Kostka, Societatis Jesu, Confess. Duplex.

Omnia de Communi Confess. non Pontificis, donec aliter ab Vrbe statutum fuerit.

Missa. Os justi.

Epistola. Justus si morte.

Evangelium. Sint lumbi.

Dicitur Credo.

FINIS.

KALENDARIUM SS. PATRONORUM REGNI POLONIÆ.

PARS ÆSTIVA.

MAJI.

4. FLoriani militis & martyris, *duplex*.
8. Stanislai Epiſcopi & martyris, *duplex*.

JULII.

3. MArgaritæ Virginis & martyris, *duplex*.
15. Diviſionis Apoſtolorum, *duplex*.
16. Andreæ & Benedicti Polonorum martyrum, *duplex*.

AUGUSTI.

HYacinthi Confeſſoris, *duplex*, *cum commem.* Octavæ Aſſumptionis B. M. V. Dominica proxima poſt feſtum Aſſumptionis B. M. V.

Translatio S. Caſimiri Confeſſoris, *duplex*, Dominica prima poſt Octavam Aſſumptionis, B. M. V.

SEPTEMBRIS.

27. TRanslatio S. Stanislai, *duplex*.
28. Vvenceslai martyris, *duplex*.

OCTOBRIS.

10. OFficium Gratiarum actionis pro Victoria ex Turcis obtenta, *duplex*.
15. Hedvvigis viduæ, *duplex*.
20. Translatio S. Adalberti, *duplex*.
21. Urſulæ & ſociarum ejus martyr. *duplex*.

NOVEMBRIS.

12. BEnedicti, Joannis, Matthæi, Iſaaci, atque Chriſtini fratrum martyrum, *duplex*.
19. Eliſabeth viduæ, *duplex*, *cum commem.* S. Pontiani Papæ & mar & 12. Lectione.

Stanislai Koſtka Confeſſ. *duplex*, Dominica proxima poſt 23. Novemb.



AR

OR

LO

IV

PT

T Ran
nisl
vences
uplex.

CTO

O Fficit
actio
a ex T
plex.
dvvigis
ranslatio S. Adalber-
, duplex.
sulæ & sociarum ejus
artyr. duplex.

VEMBRIS.

Enedicti, Joannis,
Matthæi, Isaaci, at-
e Christini fratrum
rtyrum, duplex.
sabeth viduæ, du-
x, cum commem. S
ntiani Papæ & mar
12. Lectione.
lai Kostka Confess.
lex, Dominica pro-
a post 23. Novemb.

